

СИЛАБУС **навчальної дисципліни** **Облік у банках** **(тренінг – курс)**

Для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Освітньо-професійних програм: «Облік і аудит»
Галузей знань: 07 Управління та адміністрування
Спеціальностей: 071 Облік і оподаткування

Розробник силабусу та керівник курсу:

к. е. н., доцент кафедри обліку і оподаткування
Волинського національного університету
імені Лесі Українки

Маркус Ольга Віталіївна

Контактна інформація:
Markus.Olga@eenu.edu.ua

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри обліку і оподаткування
Протокол № 2 від 07.09.2020 р.

Завідувач кафедри _____ Садовська І. Б.

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна / заочна форма навчання	07 «Управління та адміністрування», 071 «Облік і оподаткування» «Облік і аудит» Бакалавр	Нормативна
Кількість годин / кредитів <u>150 / 5</u>		Рік навчання <u>2020–2021 н. р.</u>
		Семестр <u>2- ий</u>
		Лекції <u>36</u> год. / <u>10</u> год.
		Практичні (семінарські) <u>38</u> год. / <u>10</u> год. Лабораторні <u>0</u> год. Індивідуальні <u>0</u> год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Самостійна робота <u>68</u> год. / <u>112</u> год.
		Консультації <u>8</u> год. / <u>18</u> год.
		Форма контролю: <u>екзамен</u> / <u>екзамен</u>
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

Маркус Ольга Віталіївна, к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування, Markus.Olga@eenu.edu.ua, контактний телефон (Viber) +380955103604.

Дні занять розміщено на <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу. Дисципліна «Облік в банках» націлена на формування вмінь і навиків студентів щодо вибору методів і процедур обліку базових операцій комерційного банку; ознайомлення з основними вимогами нормативно-правових актів НБУ щодо обліку банківських операцій і складання фінансової звітності з метою надання користувачам неупередженої інформації про показники та результати господарської діяльності комерційного банку.

2. Пререквізити. Вивчення дисципліни студент розпочинає після опанування таких дисциплін освітнього ступеню «бакалавр», як: «Бухгалтерський облік», «Фінансовий облік I», «Фінансовий облік II», «Звітність підприємств», «Аудит», «Управлінський облік», а також виконання комплексних курсових робіт.

Постреквізити. Вивчення дисципліни сприятиме кращому засвоєнню таких дисциплін, як: «Бухгалтерський облік в управлінні підприємствами», «Обліково-аналітичне забезпечення стратегічного планування», «Обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки» тощо.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Мета вивчення дисципліни «Облік в банках» – оволодіння студентами професійними знаннями щодо системи реєстрації, накопичення, обробки,

узагальнення, зберігання та контролю інформації про операції, здійснювані у банківському секторі, для задоволення потреб зовнішніх та внутрішніх користувачів.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Облік в банках» є: формування знань і вмінь визначати особливості бухгалтерського обліку в банківських установах та здатності користуватися нормативно-правовими документами, що регламентують банківську діяльність; набуття вмінь документального забезпечення та відображення банківських операцій, активів та пасивів банку у системі рахунків бухгалтерського обліку; ідентифікувати доходи і витрати банку як об'єкт обліку, володіти методикою обліку та класифікацією рахунків обліку доходів і витрат банку.

Після завершення вивчення дисципліни студенти зможуть:

- користуватися нормативно-правовими документами, що регламентують банківську діяльність в процесі ведення бухгалтерського обліку комерційного банку;
- документувати та відображати банківські операції у системі рахунків бухгалтерського обліку комерційного банку;
- відображати банківські активи та пасиви у системі рахунків бухгалтерського обліку комерційного банку;
- здійснювати облік доходів і витрат комерційного банку;
- визначати фінансовий результат здійснення банківської діяльності та досліджувати методику розподілу прибутку.

4. Результати навчання (компетентності).

Компетентності, які студент набуде в результаті вивчення дисципліни.

Спеціальність	Загальні компетентності (ЗК)	Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	Результати навчання
1	2	3	4
071 – Облік і оподаткування	ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	СК08. Ідентифікувати та оцінювати ризики недосагнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів. СК11. Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.	ПР02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліковоаналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств. ПР06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

5. Структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Практичні (денна / заочна)	Лекції (денна / заочна)	Самостійна робота (денна / заочна)	Питання до розгляду	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Формування облікової системи банку та основні принципи його діяльності					
ТЕМА 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В БАНКАХ	3 / 1	3 / 1	5 / 10	1. Сутність банківської системи України як визначальний фактор побудови облікової системи 2. Суть операційної діяльності банку, її організація та забезпечення 3. Документування операцій у комерційних банках України 4. Характеристика та особливості побудови плану рахунків бухгалтерського обліку в банках	Тести 4 бали
ТЕМА 2. ОБЛІК ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ БАНКУ	4 / 1	4 / 1	7 / 12	1. Власний капітал банку, його склад та оцінка 2. Облік операцій з формування статутного капіталу банку 3. Облік перереєстрації та збільшення статутного капіталу банку 4. Облік операцій з власними акціями банку 5. Облік фінансового результату діяльності банку та його розподіл	практичні завдання, тести / 4 бали
ТЕМА 3. ОБЛІК ДОХОДІВ І ВИТРАТ	4 / 1	4 / 1	7 / 12	1. Сутність та визнання доходів і витрат банку 2. Методика обліку доходів і витрат банку 3. Облік доходів і витрат банку	практичні завдання, тести / 4 бали
ТЕМА 4. ОБЛІК КАСОВИХ ОПЕРАЦІЙ	4 / 1	4 / 1	7 / 12	1. Організація ведення касових операцій в комерційних банках 2. Документальне оформлення касових операцій у банках 3. Облік касових операцій банків 4. Облік розрахунків платіжними картками через банкомат	Практичні завдання, тести / 4 бали
ТЕМА 5. ОБЛІК БЕЗГОТІВКОВИХ ОПЕРАЦІЙ	4 / 1	3 / 1	7 / 10	1. Інструменти та принципи організації безготівкових операцій 2. Облік безготівкових операцій у банку	практичні завдання, тести / 4 бали
Разом за модулем 1	19 / 5	18 / 5	33 / 56	X	20
Змістовий модуль 2. Відображення в обліку фінансово-господарської діяльності банку					

ТЕМА 6. ОБЛІК ОПЕРАЦІЙ З КРЕДИТУВАННЯ	3 / 1	3 / 1	5 / 10	1. Кредитні операції банків та їх відображення в обліку 2. Бухгалтерський облік кредитних операцій банку 3. Облік доходів за кредитними операціями	практичні завдання, тести / 4 бали
ТЕМА 7. ОБЛІК ДЕПОЗИТНИХ ОПЕРАЦІЙ БАНКУ	4 / 1	4 / 1	7 / 12	1. Основні засади ведення і обліку банками депозитних операцій 2. Облік залучених банком (вкладів) депозитів	практичні завдання, тести / 4 бали
ТЕМА 8. ОБЛІК ОПЕРАЦІЙ В ІНОЗЕМНІЙ ВАЛЮТІ	4 / 1	4 / 1	7 / 12	1. Суть та особливості обліку операцій банку з іноземною валютою 2. Облік готівкових валютно-обмінних операцій банку 3. Облік операцій з купівлі-продажу іноземної валюти за дорученням клієнтів 4. Облік операцій з купівлі та продажу іноземної валюти на міжбанківському валютному ринку 5. Облік курсових різниць від переоцінки монетарних статей балансу в іноземній валюті та банківських металів	практичні завдання, тести / 4 бали
ТЕМА 9. ОБЛІК ОПЕРАЦІЙ З ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ ТА НЕМАТЕРІАЛЬНИМИ АКТИВАМИ БАНКУ	4 / 1	4 / 1	7 / 12	1. Основні засади побудови обліку основних засобів та нематеріальних активів банку 2. Облік операцій з основними засобами та нематеріальними активами банку	практичні завдання, тести / 4 бали
ТЕМА 10. СКЛАДАННЯ ТА ПОДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ БАНКУ	4 / 1	3 / 1	7 / 10	1. Вимоги до фінансової звітності банку, порядок її складання та подання 2. Звіт про фінансовий стан (Баланс) банку 3. Звіт про прибутки і збитки та інший сукупний дохід банку	практичні завдання, тести / 4 бали
Разом за модулем 2	19 / 5	18 / 5	33 / 56	X	20
Підсумкові роботи					60
Модульна контрольна робота №1					МКР / 30 балів
Модульна контрольна робота №2					МКР / 30 балів
Всього годин / Балів	38 / 10	36 / 10	66 / 112	X	100

6. Завдання для самостійного опрацювання. Питання та завдання для самостійної роботи визначені відповідними темами курсу й регламентуються методичними рекомендаціями до виконання самостійної роботи.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Студенти зобов'язані заздалегідь повідомляти викладача про відсутність на занятті. Через об'єктивні причини (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі з використанням системи Moodle (<http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=694>) за погодженням із керівником курсу.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт та екзамену заборонені (в т. ч. із використанням мобільних пристроїв).

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Письмові роботи, які виконуватимуться з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Будь-які перескладання відбуваються лише з дозволу деканату.

V. Підсумковий контроль

Підсумкова оцінка за вивчення курсу розраховується таким чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Опитування, виконання практичних завдань, розв'язування кейсів на практичних заняттях	40
Модульна контрольна робота №1 (теми 1–7) – тестові питання	30
Модульна контрольна робота №2 (теми 8–11) – тестові питання	30
Екзамен (теми 1–11) – тестові та теоретичні питання	60

Формою підсумкового контролю є іспит.

Якщо студент успішно виконав усі запропоновані викладачем завдання й отримав остаточну оцінку не менше, ніж 75 балів, підсумкову оцінку він отримує без складання іспиту. Така оцінка виставляється в день проведення екзамену за умови обов'язкової присутності студента.

Якщо студент отримав остаточну оцінку нижчу за 75 балів, підсумкова оцінка визначається як сума балів, отриманих за поточний контроль (максимум 40 балів) та екзаменаційної оцінки (максимум 60 балів).

Екзаменаційна оцінка визначається за результатами виконання екзаменаційних завдань, які вміщують 2 теоретичних та 2 тестових питання.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	Критерії оцінювання
90 – 100	Відмінно	Студент опрацював весь курс згідно з програмою, оперує основними поняттями та вміє їх застосовувати на практиці, здобув компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання високого рівня складності
82 – 89	Дуже добре	Студент опрацював весь курс згідно з програмою, оперує основними поняттями, може застосувати більшість положень на практиці, здобув компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання високого рівня складності з незначними помилками
75 - 81	Добре	Студент опанував 80–90% курсу згідно з програмою, оперує більшістю основних понять та може їх застосувати на практиці, здобув окремі компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання середнього рівня складності
67 -74	Задовільно	Студент опанував 60–70% курсу згідно з програмою, оперує деякими основними поняттями та може їх застосувати на практиці, здобув окремі компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання середнього рівня складності з незначними помилками
60 - 66	Достатньо	Студент опанував 60% курсу згідно з програмою, оперує деякими основними поняттями та може їх застосувати на практиці, здобув окремі компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання середнього рівня складності з допомогою викладача
1 – 59	Незадовільно	Студент опанував 60% курсу згідно з програмою, оперує деякими основними поняттями та може їх застосувати на практиці, здобув окремі компетенції, знання та вміння, може розв'язати завдання середнього рівня складності лише з допомогою викладача

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Бухгалтерський облік і звітність у комерційних банках: навчальний посібник / Алексєєнко С.А. – К.: Аграрна освіта, 2014. – 418 с.
2. Кіндрацька Л. М. Фінансовий та управлінський облік у банках: Підручник. – К.: КНЕУ, 2008. – 816 с.
3. Литвин Н. Б. Фінансовий облік у банках (у контексті МСФЗ) [Текст] : підручник / Н. Б. Литвин. – [2-ге вид., доп. і перероб.]. – К. : «Центр учбової літератури», 2017. – 676 с.
4. Маркус О. В. Бухгалтерський облік у комерційних банках. Підручник. – Луцьк. : П.П. Іванюк, 2019 – 174 с.
5. Медвідь Л. Г., Фостяк І. В. Облік у банках: Навчальний посібник для студентів напряму підготовки 6.030509 “Облік і аудит” / Л. Г. Медвідь, І. В. Фостяк – Львів: Видавництво ПП “Магнолія 2006”, 2018. – 360 с.
6. Смерічевський С. Ф. Фінансовий облік у банках: підручник / С. Ф. Смерічевський, А. С. Кірізлєєва. – К.: Кондор-Видавництво, 2014. – 408 с.

Інтернет-ресурси

1. Інструкція з бухгалтерського обліку основних засобів і нематеріальних активів банків України :Затверджено Постановою Правління Національного банку України від 20.12.2005 р. № 480 Редакція від 26.09.2014 р. : [Електронний ресурс]. – режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Інструкція з бухгалтерського обліку запасів матеріальних цінностей банків України: Постанова Правління НБУ від 10.12.2004 р., № 625 Редакція від 26.09.2014: [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.

3. Інструкція з бухгалтерського обліку операцій з готівковими коштами та банківськими металами в банках України: Постанова Правління НБУ від 20.10.2004 р., № 495 Редакція від 05.03.2016 : [Електронний ресурс]. – режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>.

4. Інструкція з організації інкасації коштів та перевезення валютних цінностей банків в Україні: Постанова Правління НБУ від 31.03.2017 р., № 29: [Електронний ресурс]. – режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

5. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: Постанова Правління НБУ від 21.01.2004 р. № 22 Редакція від 31.01.2019 : [Електронний ресурс]. – режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

6. Інструкція про ведення касових операцій банками в Україні: Постанова Правління НБУ від 25.09.2018 р., № 103: [Електронний ресурс]. – режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

7. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України: Постанова Правління НБУ від 11.09.2017 р., № 89 : [Електронний ресурс]. – режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>.

8. Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземній валюті: Постанова Правління НБУ від 12.11.2003 р., № 492 Редакція від 31.01.2019: [Електронний ресурс]. - режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

9. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні : Затв. постановою Правління НБУ від 28.08.2001 р., № 368 Редакція від 27.02.2019: [Електронний ресурс]. – режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

10. Інструкція про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України : Затв. постановою Правління НБУ від 24.10.2011 р., № 373 Редакція від 01.01.2019 : [Електронний ресурс]. – режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.